

Utbildningsplan

Dnr CF 52-189/2007

Sida 1 (10)

PROGRAMMET FÖR SAMHÄLLS- OCH BETEENDEVETENSKAP, 180 HÖGSKOLEPOÄNG

Social and Behavioural Science Program, 180 ECTS

Utbildningsprogrammet är inrättat den 3 december 2002 av fakultetsnämnden för humaniora och samhällsvetenskap. Utbildningsplanen är senast fastställd den 22 mars 2007 av fakultetsnämnden för humaniora och socialvetenskap. Avsnitt 8.1 är ändrat genom fakultetsnämndens beslut den 16 oktober 2007 (dnr CF 52-554/2007).

1 ALLMÄNT

Programmet för samhälls- och beteendevetenskap är ett fritt program som erbjuder studenter en plattform för individuellt anpassade studier. Huvudområdena är kulturgeografi, genusvetenskap, nationalekonomi, pedagogik, psykologi, sociologi och statskunskap. Programmet leder till en filosofie kandidatexamen.

2 UTBILDNINGENS MÅL

2.1 Mål för utbildning på grundnivå

Utbildning på grundnivå skall väsentligen bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella eller specialutformade program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper.

Utbildning på grundnivå skall utveckla studenternas

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, och
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser skall studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
- följa kunskapsutvecklingen, och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.

(1 kap. 8 § högskolelagen [HL])

2.2 Mål för Programmet för samhälls- och beteendevetenskap

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap 8 § HL)

Kunskap och förståelse

För kandidatexamen skall studenten

- visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund, kunskap om tillämpliga metoder inom området, fördjupning inom någon del av området samt orientering om aktuella forskningsfrågor.

Färdighet och förmåga

För kandidatexamen skall studenten

- visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning samt att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att självständigt identifiera, formulera och lösa problem samt att genomföra uppgifter inom givna tidsramar,
- visa förmåga att muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera information, problem och lösningar i dialog med olika grupper, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt arbeta inom det område som utbildningen avser.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För kandidatexamen skall studenten

- visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter,
- visa insikt om kunskapens roll i samhället och om människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens.

(bilaga 2, högskoleförordningen [HF])

Utöver detta har Örebro universitet som mål att den studerande efter avslutad utbildning skall ha:

- både djup och bred samhälls- och beteendevetenskaplig kompetens,
- särskilt goda kunskaper i samhälls- och beteendevetenskaplig vetenskapsteori och metod, samt
- särskilt god förmåga att utreda samhälls- och beteendevetenskapliga problemställningar.

3 UTBILDNINGEN

3.1 Utbildningens huvudsakliga uppläggning och innehåll

Programmet inleds med den obligatoriska kursen Vetenskaplig baskurs, om 30 högskolepoäng. Inom ramen för utbildningen läser studenten därefter 90 högskolepoäng (A- till C-nivå) inom något av programmets sju huvudområden: kulturgeografi, genusvetenskap, nationalekonomi, pedagogik, psykologi, sociologi eller statskunskap. Den studerande rekommenderas att varva kurser i huvudområdet

med kurser inom andra områden. De återstående kurserna, upp till 180 högskolepoäng, väljer studenten fritt ur universitetets kursutbud. Huvudområdets C-kurs bör läsas i slutet av utbildningen, då studier på denna nivå underlättas av god studievana samt fördjupade kunskaper i såväl huvudområdet som andra områden.

3.2 Kurser inom den rekommenderade studiegången

Kurser inom huvudområdet sociologi:

Vetenskaplig baskurs, 30 högskolepoäng

Kursens allmänna mål är att studenten skall tillägna sig en bred, introducerande kunskap om samhälls- och beteendevetenskaplig verksamhet i allmänhet. Efter genomgången kurs förväntas studenten:

- ha grundläggande förutsättningar för fördjupade akademiska studier inom dessa vetenskapsområden.
- på en elementär nivå kunna redogöra för de olika samhälls- och beteendevetenskapernas framväxt och utveckling utifrån ett brett idéhistoriskt perspektiv.
- på en elementär nivå kunna redogöra för vetenskapsteorins huvudströmningar, centrala metoder och begrepp inom olika samhälls- och beteendevetenskapliga discipliner och hur dessa har förändrats.
- ha en grundläggande förmåga att självständigt och kritiskt analysera texter, att ta ställning till teoretiska ståndpunkter samt skriftligt framställa texter som uppfyller grundläggande vetenskapliga krav.

Sociologi A, 30 högskolepoäng

Efter genomgången kurs förväntas studenten på en elementär nivå och på ett vetenskapligt sätt kunna redogöra för det moderna samhällets karaktär och funktionssätt samt använda denna kunskap för att analysera enskilda människor och grupper sociala liv och aktuella samhällsproblem. Detta förutsätter en elementär förmåga att översiktligt kunna beskriva centrala samhälleliga strukturer och typer av mänsklig handling, hur dessa ömsesidigt påverkar varandra och vilka sociala mekanismer som är verksamma i sådana processer. Studenten förväntas också aktivt och självständigt delta i seminariediskussioner och genomföra kortare egna presentationer.

Socialpsykologi A, 30 högskolepoäng

Efter genomgången kurs förväntas studenten på en elementär nivå och på ett vetenskapligt sätt kunna redogöra för hur individens självidentitet, handlingar, sociala relationer och samhällskontext påverkas av varandra, samt kunna använda denna kunskap för att kritiskt analysera och utvärdera fenomen och problem som befinner sig i skärningspunkten mellan individ och samhälle. Detta förutsätter en elementär förmåga att översiktligt kunna beskriva individens självidentitetsutveckling, olika typer av handlingar, mellanmänskliga relationer och samhälleliga strukturer, samt vilka sociala mekanismer som är verksamma i sådana processer och hur förutsättningarna för dem förändras över tid och mellan olika samhällstyper. Studenten förväntas också aktivt och självständigt delta i seminariediskussioner och genomföra kortare egna presentationer.

Sociologi och socialpsykologi B, 30 högskolepoäng

Kursen övergripande mål är att den studerande efter avslutad kurs skall kunna undersöka frågeställningar som rör olika sociala företeelser på ett vetenskapligt sätt. Efter genomgången kurs förväntas studenten ha fördjupade kunskaper om: i) det moderna samhällets karaktär och funktionssätt; centrala samhälleliga strukturer och typer av mänsklig handling samt hur dessa ömsesidigt påverkar varandra och vilka sociala mekanismer som är verksamma i sådana processer: ii) forsknings- och utredningsmetoder; iii) utförande av självständigt vetenskapligt arbete.

Sociologi och socialpsykologi C, 30 högskolepoäng

Kursens mål är att utveckla studentens förmåga till att självständigt analysera problemställningar formulerade från sociologiska och socialpsykologiska utgångspunkter med hjälp av breddade och fördjupade kunskaper i sociologisk och socialpsykologisk teori, metod och analys. Efter genomgången kurs förväntas studenten i) ha fördjupade kunskaper i klassisk och modern sociologisk och socialpsykologisk teori och metod ii) kritiskt tillämpa dessa teorier och metoder, iii) kunna självständigt genomföra sociologiska och socialpsykologiska analyser av enskilda människors och grupper sociala liv och aktuella samhällsproblem iv) muntligt och skriftligt kommunicera dessa färdigheter, v) i samarbete med andra tillämpa dessa färdigheter.

Kurser inom huvudområdet kulturgeografi:

Kulturgeografi A, 30 högskolepoäng

I kursen behandlas samhällets rumsliga organisation och de fysiska, ekonomiska och sociala processer som formar och förändrar resursutnyttjande, näringsliv, bebyggelseformer, sociala mönster och organisationsformer i olika geografiska miljöer. En viktig referensram för dessa studier är miljö- och naturresursproblematiken.

Kulturgeografi B, 30 högskolepoäng

I kursen behandlas politisk geografi och utvecklingsgeografi, ekonomisk geografi och urbana processer, såsom interaktion mellan fysisk och social miljö. I kursen ingår ett projektarbete där kulturgeografiska teorier och metoder tillämpas.

Kulturgeografi C, 30 högskolepoäng:

Kursens mål är att de studerande skall förvärva och utveckla fördjupade kunskaper för att kunna analysera samhälleliga förhållanden med hjälp av kulturgeografisk teori och metod. Detta sker genom studier av kulturgeografins idéhistoria med tonvikt på utvecklingen under senare tid, de vetenskapsteoretiska grunderna, vetenskaplig metod, samt i ett självständigt arbete om 15 högskolepoäng.

Kurser inom huvudområdet genusvetenskap:

Genusvetenskap A, 30 högskolepoäng

Kursens mål är att studenten skall tillägna sig grundläggande kunskap om kvinnors och mäns nutida och historiska livsvillkor i både det privata och offentliga livet med fokus på Sverige. Kursen orienterar om begrepp och teorier som utvecklats för att studera kvinnors situation och könsrelationer i samhällets olika sfärer, främst kärleks- och familjelivet, arbetet och politiken.

Genusvetenskap B, 30 högskolepoäng

Kursens övergripande mål är att utvidga kunskapen om den genusvetenskapliga forskningen och öka förmågan till könsteoretiska analyser med inriktning mot kön, makt och politik i nutida och historisk belysning. Kursen belyser kvinnors och mäns ställning i samhället och relationer till varandra i skilda sammanhang.

Genusvetenskap C, 30 högskolepoäng

Kursens övergripande mål är att studenten skall tillägna sig fördjupande kunskaper om den svenska och internationella genusvetenskapliga forskningen med inriktning mot könsrelationer, makt och politik i nutida och historisk belysning. Målet är att öka studenternas förmåga att analysera könsteoretiska frågor. Kursen belyser kvinnors och mäns ställning, aktiviteter och relationer till varandra i olika samhällen och skilda sociala sammanhang. I kursen ingår ett självständigt arbete om 15 högskolepoäng.

Kurser inom huvudområdet pedagogik:

Pedagogik A, 30 högskolepoäng

Kursen vänder sig till alla med intresse för pedagogiska frågor inom till exempel arbetsliv, folkbildning, högre utbildning, skola samt utbildningspolitik. Kursen handlar om hur man inom pedagogik som vetenskap har sökt och söker svar på frågor om hur utbildning och samhälle påverkar varandra. Några viktiga frågor som behandlas inom kursen är: Vad är kunskap och bildning? Hur lär vi? Varför utbildning? I enlighet med kursens lärandemål skall de studerande kunna jämföra och förstå skillnader mellan olika former av kunskap och lärande, diskutera utbildning ur ett idéhistoriskt perspektiv, identifiera och redogöra för de pedagogiska forskningstraditioner som behandlas i kursen.

Pedagogik B, 30 högskolepoäng

I kursen breddas och fördjupas de pedagogiska områden som introducerats i kursen Pedagogik A. Särskild tonvikt läggs på filosofiska frågeställningar som rör utbildning, demokrati och samhälle. Den studerande skall diskutera och förstå vad pedagogisk forskning kan innebära, reflektera över innebörden av olika utbildningsfilosofier och deras konsekvenser för utbildning, demokrati och samhälle, samt genomföra ett självständigt arbete om 7,5 högskolepoäng.

Pedagogik C, 30 högskolepoäng

I kursen fördjupar den studerande sina kunskaper inom det pedagogiska forskningsområdet, som grund för ett självständigt arbete om 15 högskolepoäng. Den studerande skall under kursen definiera och formulera problem med utgångspunkt i pedagogisk forskning, kritiskt granska olika slag av pedagogiska forskningsrapporter, förstå och problematisera forskningsmetodologiska frågor, självständigt formulera forskningsfrågor i anslutning till det självständiga arbetet, författa ett självständigt arbete med pedagogisk inriktning samt självständigt genomföra en opposition.

Kurser inom huvudområdet nationalekonomi:

Nationalekonomi A, 30 högskolepoäng

I kursen behandlas flera angelägna problemområden: marknader och frågan om hur våra resurser kan användas på effektivaste sätt, arbetslöshet och inflation samt hur den ekonomiska politiken skall kunna bedrivas.

Nationalekonomi B, Makroekonomi, 7,5 högskolepoäng

Makroekonomi är den del av nationalekonomisk vetenskap som syftar till att förklara ekonomins samlade utveckling, som till exempel hur sparande, investeringar, inflationstakt, fluktuationer i produktion och sysselsättning samt långsiktig tillväxt bestäms, och då särskilt vilken roll som den ekonomiska politiken spelar. Vidare studeras vad som styr utvecklingen av reala växelkurser och skuldsättningen mellan länder. Analysen kring makroekonomisk jämvikt på kort och lång sikt i en liten öppen ekonomi fördjupas.

Nationalekonomi B, Strategiska beslut – Mikroteori, 7,5 högskolepoäng

Kursen ger fördjupade kunskaper om hur man med ekonomisk teori och spelteori försöker förstå individers och företags agerande i situationer som kännetecknas av ömsesidigt beroende. Kursen analyserar till exempel beteendet i olika marknadsformer, beteendet i olika typer av auktioner, beteendet i olika typer av röstningsmodeller och beteendet vid finansiering av gemensamma varor (kollektiva varor).

Därefter väljs två av nedanstående fyra valbara delkurser

Nationalekonomi B, Finansiella marknader, 7,5 högskolepoäng (valbar)

Kursen ger grunder för prissättning av finansiella instrument som aktier, obligationer och terminer samt hantering av risker. Centralbankens uppgifter och roll på kapitalmarknaden diskuteras. I kursen behandlas hur växelkurser bestäms på kort och lång sikt samt varför finansiella kriser kan uppstå. Kursen inriktas mot praktiska tillämpningar i form av gruppuppgifter både vad gäller portföljvalsmodell, modeller för prognoser av räntor och växelkurser samt valutakriser.

Nationalekonomi B, Finansiering I, 7,5 högskolepoäng (valbar)

Kursen behandlar kapitalmarknadsteorier, portföljvalsteorier och modeller för företagsvärdering.

Nationalekonomi B, Finansiering II, 7,5 högskolepoäng (valbar)

Kursen behandlar finansiella marknader och instrument samt derivat baserade på dessa instrument. Valutamarknaden behandlas särskilt. Vidare studeras värderingsmodeller för avistainstrument och derivat.

Nationalekonomi B, Utvecklingsekonomi, 7,5 högskolepoäng (valbar)

Det övergripande syftet med kursen är att utveckla en djupare förståelse för hur nationalekonomisk teori kan användas för att förstå utvecklingsprocessen i fattiga länder. Kursen fokuserar på mikroekonomisk teori men diskuterar även makroekonomi och handelsteori i ett utvecklingsperspektiv. Kursen behandlar klassiska frågor såsom duala ekonomiska modeller, tillväxt och strukturell

förvandling. Kursen behandlar också sambandet mellan handel och ekonomisk utveckling. Andra områden som diskuteras är bistånd, kreditmarknader, inkomstfördelning och fattigdom.

Nationalekonomi C, självständigt arbete, 15 högskolepoäng

Kursen består av ett självständigt arbete om 15 högskolepoäng. Detta arbete omfattar som regel både tillämpning av ekonomisk teori på ett problem och empirisk analys.

Nationalekonomi C, Makroekonomi, 7,5 högskolepoäng

Inom ramen för kursen diskuteras ekonomisk tillväxt, sysselsättningsfrågor i ett nationellt och i ett internationellt perspektiv. Kursen behandlar också sambandet mellan ekonomisk tillväxt och fattigdomsminskning. Andra områden som diskuteras är biståndets effekter på tillväxt, inkomstfördelning och fattigdom.

Nationalekonomi C, Mikroekonomi, 7,5 högskolepoäng

Kursen behandlar formaliserade modeller för producenters och konsumenters val. Här ingår olika typer av efterfrågemodeller, produktionssystem och kostnadsfunktioner. Dessutom behandlas olika typer av marknader.

Kurser inom huvudområdet statskunskap:

Statskunskap A, 30 högskolepoäng

Kursen behandlar grundläggande frågor kring politik och samhällsproblem. Samtidigt introduceras ämnet statskunskap med dess grundbegrepp; studiet av politik med ett vetenskapligt förhållningssätt. Kursens mål är att studenten skall tillägna sig en grundläggande färdighet i forskning och skriftlig argumentation samt en egen förståelse av politiska fenomen.

Statskunskap B, 30 högskolepoäng

Inom ramen för denna kurs behandlas mer fördjupade frågeställningar kring politiska sakförhållanden och statsvetenskapliga grundbegrepp. Målet är att öva förmågan att självständigt och kritiskt analysera politik och samhällsfrågor genom empiriskt material. I kursen ingår ett självständigt arbete om 7,5 högskolepoäng.

Statskunskap C, 30 högskolepoäng

Denna kurs behandlar statsvetenskapliga problem med fokus på fördjupad kunskap inom ett specifikt statsvetenskapligt fält. Kursens mål är för det första att studenten skall tillägna sig en fördjupad metodkunskap och erhålla en praktisk förmåga att analysera politik på ett vetenskapligt sätt. Det andra målet är att studenten skall tillägna sig kunskaper i något av statsvetenskapens delområden eller i något specialområde. Det tredje målet är att den studerande med hjälp av en handledare självständigt skall kunna planera och genomföra en forskningsuppgift. Detta tredje moment sker i form av ett självständigt arbete om 15 högskolepoäng.

Kurser inom huvudområdet psykologi:

Psykologi A, 30 högskolepoäng

Kursens mål är att studenten skall tillägna sig en översiktlig kunskap om psykologins studieområden som den biologiska basen för beteende, motivation,

inlärning, kognition, perception och individuella skillnader. Dessutom skall studenten tillägna sig fördjupade kunskaper inom områdena utvecklingspsykologi, socialpsykologi och personlighetspsykologi.

Psykologi B, 30 högskolepoäng

Kursens mål är att studenten skall tillägna sig en ökad förståelse och fördjupad kunskap i forskningsmetod samt i hälsopsykologi, psykiatri och behandlingsmetoder. Dessutom sker en fördjupning inom kognitiv psykologi.

Psykologi C, 30 högskolepoäng

Kursen har två alternativa inriktningar A) Allmän, B) Ledarskap

Kursens mål är att studenten skall tillägna sig en

Inriktning A:

- fördjupad kunskap om den psykologiska forskningsprocessen
- fördjupad kunskap om undersöknings- och bearbetningsmetoder i psykologisk forskning
- ökade färdigheter i att skriva vetenskapliga rapporter

Inriktning B: (GES ENDAST UNDER HÖSTTERMIN)

- fördjupad kunskap om ledarskapsbegreppet från ett psykologiskt perspektiv
- fördjupad kunskap om bearbetningsmetoder i psykologisk forskning

Gemensamt för båda inriktningarna:

- en förberedande kunskap av kvalificerat forsknings- och utredningsarbete genom att utföra ett självständigt arbete om 15 högskolepoäng

3.3 Studieformer

Undervisningen bedrivs huvudsakligen i föreläsnings- och seminarieform.

Studierna är utformade för att stimulera kritiskt reflekterande, förmåga att söka och värdera information, förmåga att självständigt följa kunskapsutvecklingen samt förmåga att kommunicera muntligt och skriftligt. För närmare information om studieformer, se respektive kursplan.

4 INTERNATIONELLT STUDENTUTBYTE

Den studerande har stora möjligheter att delta i ett internationellt utbyte någon gång under sina studier. Utbytesstudierna sker i inom ramen för universitetets ordinarie utbytesverksamhet och är kopplade till något av de huvudområden som finns vid universitetet.

5 BETYG OCH EXAMINATION

Om inte annat är föreskrivet i kursplanen skall, enligt 6 kap. 18 § HF, betyg sättas på en genomgången kurs. Betyget skall bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator).

Som betyg skall, enligt 6 kap. 19 § HF, användas något av uttrycken underkänd, godkänd eller väl godkänd, om inte högskolan föreskriver annat betygssystem.

I de fall rektor medgivit avsteg från den tregradiga betygskalan framgår detta av respektive kursplan.

Obligatoriska moment förekommer oftast i form av seminarium. För närmare information om kraven på obligatoriska moment och deras omfattning, se respektive kursplan.

För ytterligare information, se lokala riktlinjer för examination.

6 EXAMEN

Filosofie kandidatexamen (Degree of Bachelor of Social Science)

En filosofie kandidatexamen uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 180 högskolepoäng, varav

- minst 90 högskolepoäng med successiv fördjupning (ABC) inom ett huvudområde från filosofiskt fakultetsområde,
- ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng på C-nivå inom ramen för huvudområdet,
- minst 30 högskolepoäng inom annat huvudområde/andra huvudområden från filosofiskt fakultetsområde.

Mål, se punkt 2.2.

För ytterligare information, se lokala riktlinjer för examina.

7 BEHÖRIGHETSVILLKOR

7.1 Behörighetsvillkor vid antagning till programmet

För att vara behörig till programmet krävs att den sökande har grundläggande behörighet. För studenter som väljer att läsa kurser inom huvudområdet nationalekonomi krävs särskild behörighet.

För ytterligare information, se Antagningsordningen.

7.2 Behörighetsvillkor vid antagning till kurser inom programmet

För att bli antagen till kurser inom programmet krävs att den studerande har den särskilda behörighet som föreskrivs. För att få påbörja studier inom programmets huvudområden på B- och C-nivå, krävs att den underliggande och behörighetsgivande nivån är godkänd. Den särskilda behörigheten framgår av respektive kursplan.

8 URVAL OCH PLATSGARANTI

8.1 Urval till programmet

Vid urval till programmet används urvalsgrunderna betyg (60 procent av platserna) och resultat från högskoleprovet (40 procent av platserna).

8.2 Platsgaranti inom programmet

Den som antagits till programmet har platsgaranti, för högst 30 högskolepoäng per termin, till universitetets kursutbud där den studerande uppfyller kraven för den

särskilda behörigheten upp till 180 högskolepoäng. Kurser kan undantas från platsgarantin, se Antagningsordningen.

9 TILLGODORÄKNANDE AV TIDIGARE UTBILDNING

Beslut om tillgodoräknande för erhållande av betyg på kurs fattas av examinator för den aktuella kursen (6 kap. 18 § HF).

Beslut om tillgodoräknande av kurs i generell examen, om bedömningen sker i samband med begäran om examensbevis och kan betraktas som rutinmässig, fattas av chefen för Utbildnings- och forskningsavdelningen (se Rektors delegationer i utbildningsfrågor).

Beslut om tillgodoräknande i övriga fall fattas av respektive institutionsstyrelse (se Rektors delegationer i utbildningsfrågor).

För ytterligare information, se lokala riktlinjer för tillgodoräknanden.

IKRAFTTRÄDANDE- OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER (6 KAP. 17 § HF)

Denna utbildningsplan gäller från och med höstterminen 2007.

De som påbörjade utbildningen höstterminen 2003 har rätt att genomföra utbildningen i enlighet med den utbildningsplan som gällde den termin studierna påbörjades till utgången av vårterminen 2008.

De som påbörjade utbildningen höstterminen 2004 har rätt att genomföra utbildningen i enlighet med den utbildningsplan som gällde den termin studierna påbörjades till utgången av vårterminen 2009.

De som påbörjade utbildningen höstterminen 2005 har rätt att genomföra utbildningen i enlighet med den utbildningsplan som gällde den termin studierna påbörjades till utgången av vårterminen 2010.

De som påbörjade utbildningen höstterminen 2006 har rätt att genomföra utbildningen i enlighet med den utbildningsplan som gällde den termin studierna påbörjades till utgången av vårterminen 2011.